

АКТИВІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

*Сідельнікова В.К., к. п. н., доцент
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди*

Глобалізація світової економіки, постійне зростання цін на усі види сировинних ресурсів, особливо енергоносії, посилення конкуренції на світових ринках та інші сучасні виклики зумовили вибір усіма розвиненими країнами світу інноваційного шляху розвитку. Важливу роль при цьому відіграє інноваційне підприємництво, яке є динамічною формою інноваційної діяльності, що забезпечує неперервний потік інноваційних ідей та їхнє практичне втілення у конкретні інноваційні продукти. Тому досить актуальною є потреба у подальшому дослідженні даної наукової проблеми з метою виявлення чинників, які перешкоджають активізації результативності інноваційного підприємництва, та розробки комплексу заходів з пошуку можливостей для усунення основних перешкод його розвитку для забезпечення ефективності національної економіки.

Слід зазначити, що дотепер у сучасній науковій думці відсутнє вичерпне універсальне визначення поняття інноваційного підприємництва. Поділяємо точку зору дослідників проблеми, що інноваційне підприємництво – це креативний, творчий і завжди ризикований вид підприємницької діяльності в умовах нестабільності зовнішнього середовища, що виявляється як складно-логічний процес розширеного економічного відтворення, який здійснюється юридичною або фізичною особою і спрямований на реалізацію інноваційних проєктів, новаторських методів організації праці, виробництво принципово нового товару, послуги, технології, причому результатом такої діяльності є отримання прибутку внаслідок комерціалізації і досягнення суспільної корисності [2, с. 28].

Практика засвідчує, що інноваційне підприємництво є однією із ключових передумов ефективного соціально-економічного розвитку держави. Водночас досвід функціонування вітчизняних підприємств показує, що в Україні інноваційне підприємництво усе ще не набуло рис повноцінної складової інноваційної сфери, не виконує основних функцій — економічної та соціальної, і не може виступати партнером світового інноваційного бізнесу.

Активному розвитку інноваційного підприємництва у національній економіці заважає ціла низка чинників, що позначається як на загальній кількості суб'єктів підприємницької діяльності, які впроваджують інновації, так і на результативності їхньої інноваційної діяльності. Серед основних чинників, які стримують розвиток інноваційного підприємництва, насамперед відзначають незначний попит з боку споживачів на інноваційну продукцію; недостатній обсяг фінансування науково-технічного розвитку національної економіки; обмеженість інструментів венчурного фінансування; недосконалість

мотивації до активної інноваційної діяльності [1; 3]. Військові дії на території України також негативно вплинули на розвиток інноваційного підприємництва.

Результати проведеного дослідження свідчать, що для забезпечення подальшого інноваційного розвитку підприємництва в Україні пріоритетним є створення ефективного механізму активізації інноваційного, науково-технічного потенціалів і забезпечення можливостей відновлення економіки країни. З цією метою слід передбачити розробку низки наступних дієвих заходів:

- удосконалення чинної законодавчої бази та нормативно-правової підтримки інноваційного розвитку суб'єктів підприємництва;

- створення системи заохочення підприємницької діяльності, особливо малого підприємництва, адже саме воно має можливість швидко впроваджувати та проводити тестування нововведень і виступати каталізатором інноваційної діяльності;

- формування мережі центрів дослідницької та інноваційної інфраструктури (технопарки, інноваційні центри, науково-навчальні центри, інноваційно-технологічні кластери, інноваційні бізнес-інкубатори, центри інновацій і трансферу технологій, центри комерціалізації інтелектуальної власності, регіональні центри науки та інновацій, венчурні фонди тощо);

- забезпечення оптимального поєднання методів державного управління, які будуть враховувати потенціальні можливості інноваційного сектору національної економіки;

- формування сприятливих умов для розвитку інтелектуального потенціалу, спроможного ефективно здійснювати діяльність в умовах нестабільного розвитку економіки країни;

- удосконалення системи підтримки розвитку інноваційного підприємництва на регіональному та місцевому рівнях;

- створення програм підтримки стартап проєктів, молодих підприємців, зокрема й у закладах вищої освіти;

- налагодження тісної та продуктивної взаємодії основних учасників інноваційного підприємництва.

Реалізація цих заходів сприятиме подоланню наявних проблем і забезпечить необхідні умови для активізації інноваційного підприємництва у найближчій перспективі.

Література:

1. Крилова О.О. Напрями активізації розвитку інноваційного підприємництва в національній економіці. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 50-1. С. 211 - 217.

2. Охріменко І.В., Гнатенко І.А., Дяченко Т.О., Артемчук В.О. Теоретико-методичні основи розвитку підприємництва в контексті глобалізації : управлінський та маркетинговий аспекти. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Том 6. № 2. С. 23 – 29.

3. Сідельнікова В.К. Особливості розвитку інноваційного підприємництва в умовах нестабільності. *Слобожанські наукові читання: соціально-економічні та гуманітарно-правові виміри*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 15-16 листоп. 2022 р. Харків: НТУ «ХП», 2022. С. 119 – 121.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ПРИВАТНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ І МОДЕРНІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

*Червякова Т.І., к.т.н., доцент
Національний транспортний університет*

Інформаційно-комунікаційна інфраструктура України має важливе значення для забезпечення військових успіхів і підтримки економіки. Незважаючи на те, що сектор інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в Україні продемонстрував надзвичайну стійкість під час військової агресії Росії, існують величезні потреби для відбудови і розвитку відповідної інфраструктури. Україна потребуватиме значних надходжень прямих іноземних інвестицій як для відновлення, так і для модернізації своєї ІКТ-інфраструктури, яка є необхідною умовою для залучення майбутніх приватних інвестицій.

До війни Україна була відома своєю процвітаючою інформаційно-комунікаційною та цифровою екосистемою. Маючи понад 4000 місцевих ІКТ-компаній, одну з найбільших мереж 4G у Європі та будучи четвертою за кількістю сертифікованих технічних професіоналів у світі, Україна є високоцифрованою державою. У 2020 році доступ до Інтернету мали приблизно 80 відсотків населення. У робочій силі ІКТ переважають молоді, цілеспрямовані, бізнес-орієнтовані та технічно підковані професіонали, які прагнуть перетворити цей сектор на головну рушійну силу української економіки.

Україна поки що не має можливостей мережі 5G, але її розгалужена мережа 4G надає послуги 91,6% населення. У 2021 році налічувалось 55,9 мільйона абонентів мобільного зв'язку, причому багато людей мали кілька передплат. «Київстар» є найбільшим оператором мобільного зв'язку в Україні з майже 48% ринку. Він стикається з сильною конкуренцією з боку Vodafone Україна та Lifecell, які охоплюють 34,8% та 16,8% абонентів відповідно.

Протягом перших шести місяців війни цілями Росії стали всі сектори української економіки, особливо ІКТ-інфраструктура: станом на лютий 2023 року ІКТ-інфраструктура на суму понад 2 мільярди доларів США була знищена, а понад 64 відсотки ІКТ-працівників були змушені переїхати. Крім того, в ІКТ-секторі було зафіксовано 1123 кібератаки. Особливо сильно постраждали українські телекомунікаційні провайдери: внаслідок війни було зруйновано понад 4 тисячі базових станцій та 60 тисяч кілометрів оптоволоконних ліній. Згідно з проміжною оцінкою Міжнародного союзу електрозв'язку (ITU), приблизно 12,2 відсотка домогосподарств втратили